

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут неперервної освіти
Кафедра базових і спеціальних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри БСД
_____ О. Приходько
« _____ » _____ 2017 р.

Система менеджменту якості

КОНТРОЛЬНІ РОБОТИ
з навчальної дисципліни
«Українська мова та література»

СМЯ НАУ КР 17.01.01-01-2017

Контрольна робота № 1

I рівень

1. Кількість букв відповідає кількості звуків в усіх словах рядка

- А кияни, фінал, любити, полотно
- Б принада, праця, знання, суниця
- В віття, душа, садити, посуд
- Г земля, суцвіття, явір, діти
- Д буряк, книжка, бритися, праска.

2. Звуків більше, ніж букв, в усіх словах рядка

- А яхта, ім'я, підв'язати, ящик
- Б миряни, вирубують, цікавлять, тінь
- В кількість, м'який, договір, літопис
- Г чисельник, юрист, завдання, джем
- Д дужий, боєць, щільність, сільський.

3. Літери *я, ю, є, ї* позначають два звуки в усіх словах рядка

- А юрта, їдуть, лисиця, суддя
- Б яблуко, пір'їна, рядно, єнот
- В Європа, юшка, їжак, пляма
- Г пів'ящика, приїжджати, від'ємний, яма
- Д ряст, юшка, пюре, єдність.

4. Допущено помилку, при переносі слів у рядку

- А су-сід, прем'-ера, ван-на, світло-русий
- Б пів-ніч, буль-дог, мав-пячий, далекос-хідний
- В від-жити, бут-тя, геть-ман, во-джу
- Г суспільств-во, об-бити, київсь-кий, май-но
- Д балас-ний, за-сміявся, пів'-ящика, лля-ти.

5. З'ясуйте, у якому рядку всі слова з часткою *не* написано правильно

- А ненавидіти, незважаючи на, нечитаючи, не мій, не один
- Б не турбувати, неабияк, невиконана вчасно робота, не та
- В не сьомий, недовіра, несамовито, нещодавно, не мовбито
- Г нелегко, невтямки, не люблю, не проживши, неабиякий
- Д неподалік, не десять непрочитана книга, не мов, нехтуючи

6. Знайдіть слова, у яких допущено помилки.

- А по-двоє, на гора, завчасу, напровесні, вочевидь.
- Б таки зробив, щоліта, сам собою, навдивовижу, бозна-як.
- В унапуск, по-філософськи, хрест-навхрест, давним-давно, куди-інде.
- Г голічерева, попідвіконню, сам-один, з-поза ранку, по-давньому.

7. У якому рядку всі частки пишуться через дефіс?

- А як/би, казна/де, аби/хто, немовби/то, коли/сь
- Б поки/що, скинь/но, де/коли, будь/як, ні/хто
- В як/от, так/то, хтозна/коли, такі/но, сядь/бо
- Г взяв/таки, ну/ї, зроби/ж, якби/то, отакий/то
- Г будь/коли, де/небудь, ані/скільки, чим/швидше

8. Визначте, у якому рядку словосполучення є фразеологізмами?

- А Читати повість, стримано сміятись, перейти вулицю, довести додому.
- Б Кінець уроку, пекти картоплю, відчинені двері, чужа праця.
- В Нерозбірливо говорити, засипати вугілля, брати воду, говорити правду.
- Г Читати по очах, пекти раків, з відкритим серцем, западати в душу.
- Г Зелений лист, гнути гілку, крутити гайку, набити лопату.

9. Визначте, у якому рядку фразеологізми становлять синонімічний ряд.

- А Без вогню пекти, байки правити, багато брати на себе, зронити сльозу.
- Б Теревені правити, оповідати сон рябої кобили, боби розводити, плести сухого дуба.
- В Зробити хибний вирок, зривати завісу, зорі знімати з неба, обіцяти золоті гори.
- Г Міряти лозиною, наклеювати ярлики, на ногах не стояти, передбачати події.
- Г Памороки забивати, палиця плаче, проковтнути пілюлю, приший кобилі хвіст.

10. Визначте, у якому рядку фразеологізми становлять синонімічний ряд.

- А Варитися у власному соку, взяти за роги, висіти на язиці.

- Б** Збити з пантелику, десята вода на киселі, крига скресла, бити в литаври.
В Лити воду на млин, очей у Сірка позичати, руки загребуці, собака на сні.
Г Дзвін великий лить, брехні справляти, замилувати очі, напускати туману.
Г Лити крокодилячі сльози, дати перцю, закрутити гайки, ловити мух.

11. Виберіть фразеологізми, до складу яких входять антоніми.

- А** Близький світ.
Б Ближче до діла.
В Близенько видати, та далеко стрибати.
Г Близько лікоть, але не вкусиш.
Г Більше, ніж ока в лобі.

12. Який із фразеологізмів має значення "затіяти якусь неприємну копітку справу"?

- А** Забігати вперед.
Б Забігати на вогник.
В Лишатися за бортом.
Г Заблукати межі хатою і коморою.
Г Заблудла вівця.

13. У якому рядку подано синонім до фразеологічного звороту «ні те ні се» ?

- А** Ні за які скарби, ні за цапову душу, ні за які блага.
Б Ні світ ні зоря, ні сват ні брат, ні пір'я ні луски.
В Не вчи рибу плавати, не при ділі, немає клепки в голові.
Г Ні риба ні м'ясо, ні рак, ні риба, ні сич ні сова.
Г Ні в казці сказати ні пером описати.

14. У якому рядку подано синонім до фразеологічного звороту «Стявши голову, за волоссям не плачуть» ?

- А** Головою лягти; на голову вищий.
Б Чуб дарма, як голови нема; пропав кінь, і вузлу кинь.
В Покласти голову; проторохтити голову.
Г Голова тріщить; голова обертом.
Г Головою важити; голова як решето.

15. Правильним є тлумачення фразеологізмів:

1. Блошині укуси	В лаяти, сварити когось
А болючі місця на тілі	Г вигравати
Б несуттєві зауваження	4. Перепастися на смик
В набридливі розмови	А виснажитися, схуднути
Г прихована насмішка	Б довіритися
2. Кучму дати	В стримувати гнів
А завдати багато клопоту	Г зазнати поразки
Б закричати, залементувати	5. Хука усучити
В здивуватися	А відправити ні з чим
Г робити щось незвичне	Б розтринькати багатство
3. Моркву шкребти	В ошукати когось
А знущатися з когось	Г вигравати
Б ошукувати когось	

16. Літеру е треба писати в усіх словах у рядку

- А** ім...нини, знівеч...ний, вогн...ще
Б зач...сати, вищ...рбити, свекруш...ин
В щєб...тати, випл...тений, доріж...чка
Г вин...сенний, п'ят...тонний, ус...редині

17. М'який знак пишеться в усіх словах у рядку

- А** шіст...надцять, н...юанс, медал...йон
Б у скрин...ці, князівс...кий, галуз...ю
В близ...кість, нен...чин, стан...те
Г віз...міть, міл...ярд, рибал...ство

18. Апостроф пишеться в усіх словах у рядку

- А** сухом...ятка. об...ємний, цв...яшок
Б пів...ящика, кав...ярня, м...ятний
В розм...якнуті, рутв...яний, довір...я

Г верф...ю. з...юрбитися, св...ященик

19. Літеру *и* треба писати в усіх слова іншомовного походження

А кр...терій. д...летант, д...алектика

Б марц...пан. код...фікатор, пр...оритет

В д...версія, прес...нг, с...туація

Г д...станційний, ідент...фікація, конф...денційність

20. Правильно написано всі слова у рядку

А з-понад, хтозна-з-ким, будь-які

Б тільки що, казна-що, ніби-то

В де-таки, зроби-бо, ходіть-но

Г заради, з-поза, нажаль

21. Літеру *а* треба писати в усіх словах у рядку

А к...чан, перем...гати, кр...пива

Б зл...мати, допом...гати, кр...хмаль

В х...зяїн, г...рячий, ск...кати

Г б...гатир (силач), к...тати, б...гатий

22. З великої літери треба писати тільки перше слово в рядку

А (В,в)ерховна, (Р,р)ада України

Б (М,м)іністерство (К,к)ультури України

В (К,к)абінет (М,м)іністрів України

Г (В,в)ерховний (С,с)уд України

23. Усі слова треба писати через дефіс у рядку

А батько/мати, важко/хворий, звіробій/трава

Б дівчина/красуня, багато/тисячний, великий/превеликий

В видимо/невидимо, середньо/вічний, контрольно/вимірювальничий

Г вовк/жадного, суспільно/політичний, радий/радісінський

24. Усі прислівники треба писати разом у рядку

А З/далека, в/далині, до/загину

Б під/тюпцем, без/сумніву, в/роздріб

В по/одиноці, на/вдивовижу, в/рукопаш

Г в/щент, без/ліку, на/виворіт

25. Префікс *при* пишеться в усіх словах у рядку

А (при, пре)чесаний, (при, пре)тихий, (при, пре)ображений

Б (при, пре)садибний, (при, пре)боркати, (при, пре)подібний

В (при, пре)класти, (при, пре)нести, (при, пре)красний

Г (при, пре)швидшити, (при, пре)тихий, (при, пре)цілитися

26. Спрощення в групах притолосних відбувається у рядку А сер...це, щас...ливий, форпос...ний

Б вартіс...ний, президен...ський, якіс...ний

В облас...ний, совіс...ливий, тиж...невий

Г кількіс...ний, хвас...ливий, проїз...ний

27. Не відбувається подвоєння в усіх словах у рядку

А ал...ергія. Джульєт...а, інтермец...о

Б коміс...ія, май...а, колон...а

В ком...ерція, артил...ерист, одіс...ея

Г кол...егія, діаграм...а, іл...юзія

28. У якому рядку всі слова пишуться через дефіс?

А чорно/білий, жовто/блакитний, жовто/гарячий, зелено/жовтий, червоно/рожевий;

Б червоно/коричневий, ясно/фіолетовий, яскраво/зелений, синьо/чорний, синювато/рожевий;

В синьо/білий, темно/русий, синьо/окий, рудо/жовтий, темно/забарвлений, рожево/золотий;

Г ясно/жовтий, ясно/зелений, ясно/зернистий, ясно/карий, ясно/окий.

29. Усі іменники пишуться через дефіс у рядку

А екс/чемпіон, прем'єр/міністр, напів/фабрикат, шафа/купе;

Б чар/зілля, пройди/світ, кіловат/година, міні/спідниця;

В рок/музика, пів/Києва, фото/модель, Дніпро/ріка;

Г відео/касета, контр/атака, жук/короїд, щастя/доля;

Г контр/адмірал, кіловольт/ампер, хліб/сіль, дівчина/львів'янка.

30. Правильно записані всі числівники в рядку

- А двомастами сорока, чотирмастами шістдесяти восьми;
Б сімдесятьома сімома, тисячу дев'ятей;
В семистам сімдесятьом чотирьом, двадцятивосьмитисячний;
Г чотиристами тридцятьма, тисяча сорока шістьма;
Д трьомастами сорок шістьма, тисячою.

II рівень

31. Установіть відповідність між іменниками та родами, до яких вони належать

1. чоловічий	А професор, маестро, пілот, психолог
2. жіночий	Б інтерв'ю, студентство, хлоп'я, лелеченя
3. середній	В ООН, фрау, смола, смерека
4. спільний	Г хитрюга, підлиза, читака, кривляка
- Д вельможа, друзяка, ледацюга, базіка

32. Установіть відповідність між прикметниками та ступенями порівняння

1. проста форма вищого
якнайщиріший;
ступеня порівняння	А Наймудріший, найбільший, щонайкращий,
2. складена форма вищого
ступеня порівняння	Б Більш важкий, більш важливий, менш грамотний, менш
вдалий;
3. проста форма найвищого
ступеня порівняння	В Тонший, тугіший, дужчий, ширший, товщий;
4. складена форма найвищого
ступеня порівняння	Г Найменш складний, найбільш вдалий, кращий за всіх,
дорожчий над усе, найменший від усіх;
Д Білуватий, загребущий, худючий, величезний.

33. Установіть відповідність між займенниками та розрядами за значенням

1. питальні	А Вона, його, їй, тобі, нас, їм;
2. присвійні	Б Кого? Чим? Скількома? Чієму? Ким?
3. означальні	В Моєму, твоєму, свій, вашого, його;
4. особові	Г Сам, кожен, іншим, жодному, всього;
Д Я, собі, його, всім, мою.

34. Установіть відповідність між іменниками та відмінами, до яких вони належать

1. перша	А Бровари, граблі, штани, двері
2. друга	Б здобич, мораль, путь, пастораль
3. третя	В плющ, ансамбль, пароль, гість
4. четверта	Г собача, тім'я, ягня, внуча
Д вишивка, колія, суддя, лікарня

III рівень

35. Утворіть синонімічний ряд до слова гарний _____

36. Підкресліть слово, яке розриває словотвірний ланцюжок: *учити – учитель – учень – учительський – по-учительськи*.

37. Розібрати слова за будовою:

африканський
молочнокислий

блідожовтий
сполучати

вгаданий
хазяйновитий

атомний

Домашнє завдання №1

ВАРІАНТ №1

І рівень (вказати одну правильну відповідь)

1. Виділене слово вжите в переносному значенні в реченні:

- А Сміються в сонці золотому річки, і села, і поля.
- Б Що думаєш сказати, спершу обміркуй.
- В Я шукав усе світле в дорозі і в людях.
- Г Надужче у житті цінував я хліб.

2. Однакова кількість звуків і букв у кожному слові рядка

- А боєць, вищість, зражений, відсіювання
- Б євробачення, воїнський, італієць, розжувати
- В подвоєння, лояльний, надзвуковий, вимріяний
- Г гушавінь, озброєння, лоджія, осяяння
- Д виявлення, відзвітувати, мелодія, ідальня

3. Приголосні тільки дзвінки в кожному слові рядка

- А джерельний, газда, в'юнець, гриб
- Б жанр, забіг, лід, джміль
- В коледж, регіон, неділя, мова
- Г добро, лимон, рейс, недорогий
- Д медаль, мармур, рельєф, немовля

4. Усі слова написані правильно в рядку

- А викладацький, молотьба, вохкість
- Б карпатський, дорожчати, робітництво
- В криворізький, об'їжджати, французський
- Г інтелігентський, сонячний, надхнення

5. Подвоєння літер відбувається в усіх словах рядка

- А Рус..о, мул..а, пен..і, барок..о
- Б Кас..андра, мадон..а, антен..а, ван..а
- В Марок..о, ман..а, Калькут..а, гол..андський
- Г Брюс..ель, Одіс..ей, конр..еволюція, трас..а

6. Виділене слово слід писати з малої літери в рядку

- А Йшли ми до (Ш, ш)євченкового генія духу золотого зачерпнуть!
- Б Щороку в березні в усіх навчальних закладах України відбуваються (Ш, ш)євченківські читання.
- В Оригінальні (Ш, ш)євченкові твори дають шедру інформацію про те, як він жив.
- Г Озветься знов діброва темнолиста, коли до тебе, хлопче, край села, немов дарунок теплого дитинства, (Ш, ш)євченкова калина зацвіла.

Д Живе й не вмирає (Ш, ш)євченківська мати, колгоспна кріпачка, забута не раз.

7. У реченні «Дуже цінним органічним добривом є ... попіл» пропущено слово

- А дерев'яний; Б деревний
- В деревинний; Г дерев'янистий; Д здерев'янілий

8. Фразеологічний зворот ужито в реченні

- А Митцю не треба нагород, його судьба нагородила.
- Б Сказано по струні ходити – і ходи.
- В Мені потрібне слово, а не слава.
- Г Дніпро манив нас маревом води.

9. До другої дієвідміни належать усі дієслова рядка

- А малювати, носити, боятися, знати
- Б кричати, бачити, просити, клеїти
- В полоти, боротися, гоїти, їздити
- Г ходити, об'єднатися, радіти, веселитися
- Д любити, хотіти, радити, ставити

10. До спільного роду належать усі іменники рядка

- А незграба, добряга, гайдамака, базіка
- Б молодчина, капризуха, нероба, бездара
- В сіромаха, базіка, непосида, неотеса
- Г сердега, нерівня, стиляга, босячня

Д роботяга, задирака, жирафа, сирота

11. Рядки

*Ой весна, весна, ти красна,
Що ж ти нам, весно, принесла?*

узяті з

- А ліричної пісні.
- Б календарно-обрядової пісні.
- В соціально-побутової пісні.
- Г історичної пісні.
- Д думи

12. Образ нескореного титана Прометея є в творі

- А «Мойсей».
- Б «Contra spem spero».
- В «Енеїда».
- Г «На колимським морозі калина».
- Д «Кавказ».

13. Хто з героїв «Слова про похід Ігорів» сказав, що хоче «списа приломити кінець поля Половецького»?

А Всеволод , Б Ігор, В Гзак, Г Кончак, Д Святослав

14. Укажіть художні засоби, які І. Котляревський використав в уривку з поеми «Енеїда».

*Не хмара сонце заступила,
Не вихор порохом вертить,
Не галич чорна поле вкрила,
Не буйний вітер се шумить:
Се військо йде всіма шляхами,
Се ратне брязкотить збруями...*

- А порівняння, антитезу, риторичне звертання
- Б персоніфікацію, гіперболу, асонанс
- В синекдоху, тавтологію, символ
- Г метафору, оксиморон, алегорію
- Д постійний епітет, анафору, алітерацію

15. Укажіть стилістичний прийом, яскраво виражений у поданому уривку:

*Ходить сон біля вікон,
А дрімота біля плота.
Питається сон дрімоти:
«Та де будем ночувати?»*

- А епітет
- Б персоніфікація
- В гіпербола
- Г синекдоха
- Д порівняння

16. Укажіть, який троп яскраво виражений в уривку:

*І спочинуть невольничі
Утомлені руки,
І коліна одпочинуть,
Кайданами куті!*

- А символ
- Б гіпербола
- В метонімія
- Г алегорія
- Д порівняння

17. Позначте рядок, у якому правильно визначено жанр пісні

- А тип мистецького, фольклорного, літературного твору, природа якого обумовлюється відповідним змістом і побудовою.
- Б твір, ідейно – тематичне наповнення якого направлене на возвеличення патріотичного духу.
- В ліричний, поетично і музично оформлений твір, де описані почуття й думи цілого соціального прошарку.
- Г невеличкий віршований ліричний твір, покладений на музику, виконується співом.

18. Віршовий розмір уривка

Еней був парубок моторний
І хлопець хоть куди козак,
Удавсь на всеє зле проворний,
Завзятіший од всіх бурлак...

- А дактиль
- Б амфібрахій
- В анапест
- Г ямб
- Д хорей

19. В основу «Гайдамаків» покладено події:

- А Руїни
- Б Колівщини.
- В першої Світової війни.
- Г часів директорії.

20. Укажіть хибне твердження

- А «Кайдашева сім'я» – реалістична повість
- Б «Кайдашева сім'я» – соціально-побутова повість
- В «Кайдашева сім'я» – енциклопедія народознавства
- Г «Кайдашева сім'я» – чиста криниця народної мови
- Д «Кайдашева сім'я» – соціально-психологічна повість

II рівень (встановити відповідність)

21. З'ясуйте, якою частиною мови є виділені цифрами слова в реченні
(цифра позначає наступне слово).

(1)Вдалині, (2)згубившись у полях, петляючи і тонучи в
тополях, на Білу Церкву пролягає шлях, (3)рахманний і
(4)освітлений при зорях.

- А іменник
- Б прикметник
- В займенник
- Г дієприкметник (як форма дієслова)
- Д дієприслівник (як форма дієслова)
- Е прислівник

22. Установіть відповідність між фразеологічними антонімами

Фразеологізм

Антонім

1 як на долоні	А як свиня на коня
2 як камінь під гору котити	Б як у тумані
3 як бджіл у вулику	В як на пожежу
4 як дві краплі води	Г як у kota сліз
	Д як Сірку муху з'їсти

24. Установіть відповідність між уривками і тропами, які використано в них

Уривок

Тропи

1	<i>Ой летіла горлиця через сад,
Через сад, гей!
Розпустила пір'ячко на весь сад,
Гей, на ввесь сад!</i>	А епітет;
Б гіпербола
В метафора;
Г синекдоха
Д порівняння
2	<i>Дамо тому стиха лиха
Та вражому турку!</i>	
3	<i>Ой журилася, клопоталася,
Ніченьки не доспала;
Оддала дочку, як ягідочку
Доленьки не вгадала</i>	

- 4 *З мушкетом стане, аж серце в'яне,
А пан од жаху вмирає.*

24. Установить відповідність між рядками соціально-побутових та календарно-обрядових поезій та їх назвами за жанровими ознаками

1	<i>Ой червона калинонька
Без вітру шумить,
Чужий батько,
Чужа мати
Не б'є, де ї болить.</i>	А козацька
Б весільна
В купальська
Г сирітська
Д веснянка
2	<i>Віє вітер, віє буйний,
Дуба нагинає,
Сидить козак на могилі,
Та й вітру питає... .</i>	
3	<i>Ой на Йвана зілля рване,
В городі садила,
Межи всіма парубками
Йвана полюбила.</i>	
4	<i>Та принесла я вам літечко
Щоб родилося житечко,
Ще й червоні квіточки,
Щоб квітчалися дівочки.</i>	

III рівень

25. Розберіть за будовою слово *вугледобувний*

26. Запишіть у фонетичній транскрипції слово *верхньодніпровський*

27. Іменник *мати* належить до _____ відміни.

28. Поставити в орудному відмінку ім'я по батькові *Ігор Михайлович*

29. Утворити ступені порівняння до прикметника *мудрий*

30. «*Всякому місту – звичай і права*» Г. Сковороди за жанром –

31. Назвіть головних персонажів п'єси І. Котляревського «*Наталка Полтавка*»

32. Дайте визначення *сентименталізму*

33. Назвіть *тропи*:

34. «Бджола та Шершень» Г. Сковороди за жанром – це

_____ , мораль (сила) якої полягає у тому, що

Контрольна робота № 2

1. Завдання з однією правильною відповіддю (українська мова)

1. Усі іменники пишуться через дефіс у рядку

А виставка/продаж, мегават/година, віце/прем'єр, кіно/продюсер;

Б міні/спідниця, зерно/очищення, яхт/клуб, експорт/імпорт;

В пів/захисника, фіз/зарядка, слова/антоніми, тонно/миля;

Г блок/система, штабс/капітан, тонна/миля, хіт/парад;

Д моря/океани, пост/фактум, лікар/терапевт, скло/волокно.

2. До іменників першої відміни твердої групи належать іменники

А жіночого роду з нульовим закінченням та основою на твердий приголосний;

Б чоловічого роду з нульовим закінченням та основою на твердий приголосний;

В жіночого та чоловічого роду з основою на твердий, крім шиплячого, приголосний та закінченням **-а**; Г середнього роду з закінченням **-о**, **-е**.

3. Укажіть збірний числівник

А два

Б другий

В обидва

Г сто

Д півтора

4. Префікс **с-** треба писати у всіх словах рядка

А ...кісний, ...чорнілий, ...ходить, ...писати;

Б ...формувати, ...тулити, ...цідити, ...плеснути;

В ...холонути, ...пітніти, ...сохнутися, ...порожніти;

Г ...фабрикувати, ...повідь, ...тверджувати, ...хилити.

5. Знайдіть рядок, у якому допущено дві помилки

А Ольці, бурульці, доньчин, Саньчин;

Б Оксасьці, Галиньці, спілці, матінчин;

В менший, кінчик, банщик, влучний;

Г грається, сміється, без'язикий, розрісся.

6. У якому рядку до складу всіх словосполучень входять похідні прийменники?

А Пройти мимо школи, жити нарізно з тобою, зустрітись напередодні року, ростуть навколо, пройти повз школу.

- Б** Сидіти поруч, звернутись за допомогою, зробити за допомогою вимірювань, чудовий край, стояти коло тебе.
- В** Чудове коло, навколо стояла тиша, відбувається протягом тижня, скрипіли із протягом, пройти мимо.
- Г** Розташуватись близько лісу, жити поруч з нами, сидіти край столу, бігати навколо саду, посадити коло тину.
- Д** Застав коло ставу, граються круг неї, великий круг, стати навпроти батька, сидіти навпроти.

7. Знайдіть рядки, у яких всі слова написані правильно.

- А** верхньо-палубний, розмай-зілля, історико-архівні, червоно-бурий, електро-масаж.
- Б** ветпункт, пресформа, вузлов'яз, верти-голова, самозахисний.
- В** верхньо-передній, озероподібний, індогерманський, чотиривідерний, воєнно-економічний.
- Г** блок-механізм, озерно-лісовий, каса-конто, бренд-майор, зюйдвест.

8. Знайдіть рядок, у всіх словах якого допущено помилки.

- А** по панібратськи, спідтиха, без тями, у разі, пліч-о-пліч.
- Б** лице-в-лице, віднехочу, в раз, без черги, по нам'яті.
- В** одноруч, знов-таки, по-якому, невідь коли, нарозхват.
- Г** коли як, негоже, в роздріб, звіку-правіку, мало-помалу.

9. Присвійними є всі прикметники рядка

- А** Ольжина книга, братова квартира, київські парки;
- Б** заячий характер, вчителева думка, вовча лапа;
- В** Миколина відповідь, сорочине гніздо, татова розмова;
- Г** овеча натура, батьків портфель, бабусині окуляри;
- Д** вовчий погляд, Коваленків син, Шевченків «Заповіт».

10. У якому рядку всі слова належать до службових частин мови

- А** як же, щоб, нібито, хай, ніхто
- Б** хоч, ледве не, уже, з-за, ледве-ледве
- В** мов, як, крім, задля, колись-то
- Г** хіба, як от, не від кого, наче, дарма що
- Д** од, чи, не то...не то, повз, але

II. Завдання на встановлення відповідності (українська мова)

11. Установіть відповідність між словом та його характеристикою

1. У слові на один звук більше, ніж букв
2. У слові на один звук менше, ніж букв
3. У слові однакова кількість звуків та букв
4. У слові на два звуки менше, ніж букв

- А** Лялька
- Б** їжак
- В** Дзьобик
- Г** Щавель
- Д** Ящірка

12. Установіть відповідність між фразеологічними синонімами:

1. Аби з рук	А Ні пари з уст
2. Ламаний гріш	Б Здати в архів
3. У рот води набрати	В Нікуди не годиться
4. Поставити крапку	Г Залити за шкуру сала
	Д Через пень-колоду

13. Установіть відповідність між прикметником та його морфологічною характеристикою:

1. Стерня коле босі ноги, аж на плач збирається Хариті.

2. Зінько з Іваном половили бусурманських коней.
3. Було це в лісах над Сулою, де дзвінко булькають у воду важкі жолуді.
4. Посипалися зрадницькі кулі на послів Хмельницького.
5. Схоже, що ті зарості повели свій родовід від віковічних пралісів.

- А Відносний, називний відмінок множини
 Б Якісний, називний відмінок множини
 В Відносний, знахідний відмінок множини
 Г Якісний, знахідний відмінок множини

III. Завдання з однією правильною відповіддю (українська література)

14. Рядки

- Чумаче, чумаче, чого зажурився?
 Чи воли пристали, чи з дороги збився?
 - Воли не пристали, ні з дороги збився.
 Того зажурився - без долі вродився

узяті з

- А історичної пісні
 Б календарно-обрядової пісні
 В соціально-побутової пісні
 Г балади
 Д думи
15. Сон персонажа є елементом композиції твору
 А «Маруся»
 Б «Наталка Полтавка»
 В «Бджола та Шершень»
 Г «Слово про похід Ігорів»
 Д «Інститутка» Марка Вовчка
16. У романтичному стилі написано твір Тараса Шевченка
 А «Мені однаково»
 Б «Гайдамаки»
 В «Ісаія. Глава 35»
 Г «І мертвим, і живим...»
 Д «Кавказ»
17. Укажіть, які тропи яскраво виражені в уривку:
*Тумани, тумани над містом пливуть,
 Як хвилі гойдаються сонні...
 І клаптями тануть, і лавою йдуть
 Такі монотонні...*
- А епітет
 Б символ
 В алегорія
 Г метафора
 Д гіпербола
 Е метонімія
 Ж синекдоха
 З порівняння
18. Першим історичним романом в українській літературі є
 А «Камінний хрест»
 Б «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»
 В «Людина»
 Г «Тіні забутих предків»

Д «Чорна рада»

19. Укажіть, який троп використано в наведених рядках:

*О, сліз таких вже вилито чимало, —
Країна ціла може в них втопитись.*

А епітет

Б алегорія

В гіпербола

Г порівняння

Д персоніфікація

20. Перша пісня, яку виконує Наталка («Наталка Полтавка» Івана Котляревського), це

А «Сонце низенько, вечір близенько...»

Б «Всякому городу нрав і права...»

В «Ой під вишнею, під черешнею...»

Г «Віють вітри, віють буйні...»

Д «Гомін, гомін по діброві...»

21. До одного літературного роду належать усі твори рядка

А «Чорна рада», «Енеїда».

Б «Наталка Полтавка», «Камінний хрест».

В «Камінний хрест», «Гімн».

Г «Чорна рада», «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»

Д «Лісова пісня», «Тіні забутих предків».

22. Персонаж роману «Чорна рада», який звертається до козаків: *«Діти мої! Наступає страшна година: перехрестить, мабуть, нас Господь ізнов огнем да мечем. Треба нам тепер такого полковника, щоб знав, де вовк, а де лисиця. Послужив я православному християнству з батьком Хмельницьким, послужу вам, дітки, ще й тепер, коли буде на те ваша воля»*

А Сомко.

Б Брюховецький.

В Васюта.

Г Шрам.

Д Пугач.

IV. Завдання на встановлення відповідності (українська література)

23. Установіть відповідність між уривками і художніми засобами, використаними в них:

1. Чи всі ж тії та сади цвітуть,
Що зарані розвиваються?
Чи всі ж тії та вінчаються,
Що любляться та кохаються?

А антитеза

Б тавтологія

В порівняння

Г персоніфікація

Д риторичне звертання

Е психологічний паралелізм

2. Чорна хмара наступає,
Чумак ярма нариває.

3. Зимував я зиму,
Зимував я другу...

4. А в чумака стільки віри,
Як на синім морі піни.

5. Ой дворе ж мій, дворе,
Чим я тобі не вгодила?
Чи ж я рано не вставала?
Чи ж я тебе не змітала?

24. Установіть відповідність між назвою та жанром твору.

1. «Мартин Боруля» А сонет
2. «Чорна рада» Б поема
3. «Камінний хрест» В новела
4. «Гайдамаки» Г комедія
Д роман

25. Установіть відповідність між псевдонімом, позначеним літерами, та справжнім прізвищем, позначеним цифрами

1. М. Вілінська	А Панас Мирний
2. Г. Квітка	Б Г. Квітка-Основ'яненко
3. І. Тобілевич	В Марко Вовчок
4. П. Рудченко	Г Леся Українка
	Д Карпенко-Карий

Контрольна робота №3

Варіант 1

І рівень

У завданнях 1 – 15 вказати одну правильну відповідь

1. Знайдіть речення з обставиною часу

- А Все завмерло від жару.
- Б Над Дніпром високо в небі літак.
- В За останні півтора року він переробив зі своїми колгоспниками безліч роботи.
- Г Метелик ранній пролетів бездумно, немов листок сухий.

2. Простим є речення

- А Вітер надув сосни на вершинах скель, і мчить острів на тих чорних вітрилах, як корабель.
- Б Море поблискує злою блакиттю, водяний пил б'є його білим крилом.
- В Море запінилось і кипить.
- Г Здається, що незнайомі блакитні птахи налетіли раптом на море, б'ються завзято грудьми, піднявши вгору білі широкі крила.

3. Двоскладним є речення

- А У січні вночі панують сови і сичі.
- Б Без охоти нема роботи.
- В Балаканням роботи не зробиш.
- Г Без роботи не чекай доброти.
- Д Без трудів не їстимеш пирогів.

4. Знайдіть речення з обставиною місця

- А Аристархов щасливий, і йому трохи сумно.
- Б Човен повернув за гострий ріг піскуватої коси і вступив у Чорне море.
- В І обурення росте надзвичайно через його безглузді експерименти.
- Г І гнеться дерево від плоду.

5. Знайдіть речення з однорідними підметами

- А По заході сонця одразу сплив повний місяць над островом, освітив очерети, кущі, виселок.
- Б На високих горбах шуміли під вітром віковічні дуби, липи, клени.
- В здалеку лунало срібне, палке, тужливе щебетання соловейка.
- Г Телеграфіст приймав зведення і з Києва, і з Одеси, і з Миколаєва, і з Волочиська.

6. Поширеним є речення

- А Ти стоїш і мовчиш.
- Б День був теплий, ясний, весняний.
- В Починалося царство очерету.
- Г Радюк почав прощатися.
- Д Життя здавалося щасливим.

7. Виділене слово є підметом у реченні

- А Мета життя – зоря на людським виднокрузі!
- Б Земля-трудівниця аж парує та людям хліб готує.
- В Керувати – це передбачати.
- Г «Слава!» докотилось і лягло до ніг.

8. Знайдіть речення з прямим додатком

- А Чубенко помалу взяв із стола свої папери й планшетку.
- Б А Оксана затулила руками обличчя і притихла.
- В Все кориться мені, мов цариці.
- Г Як же вірять в весну ці обмерзлі гілки на деревах.

9. Знайдіть речення з прикладкою, яка береться в лапки (лапки опущено)

- А На подвір'ї заводу Метал зупинився високий юнак у сірій замасленій шинелі, в танкістському шоломі.
- Б До Аристархова приїхав генерал Федоренко.
- В Шахта розташована на лівому високому березі річки Саксагань.
- Г Голова колгоспу Марко Безсмертний радісно привітав учителя.

10. Знайдіть речення з неузгодженим означенням

- А Вночі в садах тут світять груші бери.
- Б Чарівні місця на річці, на осколі.
- В З рум'яного сходу мигнуло світло.
- Г Всі мовчки думають свої дівочі думи

11. Простим є речення

- А Дощ пройшов – і Київ зеленіє.
- Б Соломія приклала до рани мокру холодну ганчірку – і Остапові стало легше.
- В Вітер війнув – листя з клена жовте полетіло.
- Г Я сидів на зеленому килимові моріжка і дивився у воду.
- Д Подекуди з-поміж верб та садків виринають білі хати та чорніють покрівлі високих клунь.

12. Двоскладним є речення

- А За битого двох небитих дають, та й то не беруть.
- Б За один раз не зігнеш дерева враз.
- В Не нагнувшись, гриба не знайдеш.
- Г Листопад зимі ворота відчиняє.

13. Знайдіть речення з неоднорідними означеннями

- А Молодий горбоносий парубок в шинелі красиво повертає голову до нас і приязно усміхається.
- Б На подвір'ї шахти стояв збуджений, тривожний гомін.
- В Будуть приходити люди вбогі й багаті, веселі й сумні, радощі й тугу нестимуть мені.
- Г З землі піднялися три ракети: червона, зелена і жовта.

14. Правильно розставлено розділові знаки в реченні

- А Тріснув під ножем березовий пояс, яким Сіроманець був прив'язаний за горло до драбини і вовк звівся на замлілі лапи.
- Б Безлисті чорні дуби та гриби в лісі рельєфно чіткі, і в прогалинах між стовбурами погляд летить далеко.
- В Інеєм порозцвітали дерева, стоять одухотворено-ясні й кожне видається великою квіткою.
- Г Копита відбивали чіткий ритм, і збуджений тим ритмом, він навмисно прискорював біг.

15. Простим є речення

- А Вихованцем Острозької колегії був гетьман Війська Запорізького Петро Конашевич-Сагайдачний.
- Б На хуторі вмирає день і гасне перестигла бронза пшениць.

В Дорога має свої закони, і ми їм підвладні.

Г Сумовито рипить дуб, замислився перед зимовим сном, і тільки берізка на узліссі білявим станом своїм сяє.

Д День спадає, і тасмничий вечір рожевою млою тихо спускається з неба.

II рівень

У завданнях 16 – 20 установіть відповідність

16. Тип односкладного речення

- 1 означено-особове
- 2 неозначено-особове
- 3 безособове
- 4 узагальнено-особове

Речення

- А** Покосили трави, засіяли лан.
- Б** Добре діло роби сміло.
- В** Сядемо гуртом та й поговоримо на близькі птахам і людям теми.
- Г** Така шалена стужа, така крута зима.
- Д** Для мене без тебе і життя нема.

17. Відокремлений член речення

- 1 означення
- 2 прикладка
- 3 обставина
- 4 додаток

Речення

- А** Не сумнівайся, ідучи з народом.
- Б** На ясні зорі і на тихі води, щемлива доле, виведи мене.
- В** І нема для мене раю, окрім раю у природі.
- Г** Озвучене піснями, бринить моє перо.
- Д** На Ворсклі стоїть прославлена батьківщина Котляревського – Полтава.

18. Односкладне речення

- 1 означено-особове
- 2 неозначено-особове
- 3 узагальнено-особове
- 4 безособове

Речення

- А** Сонним холодом од трав віє.
- Б** Хліб-сіль їж, а правду ріж.
- В** Квітчастий луг і дощик золотий.
- Г** Стою у колі мрій і спогадів.
- Д** Задзвонили в усі дзвони по всій Україні.

19. Вид простого речення

- 1 односкладне
- 2 непоширене
- 3 ускладнене
- 4 неповне

Приклад речення

- А** Свята наївність – фразеологізм.
- Б** На сході троянди світання в хитанні гілок золотих
- В** І вірші, і щастя – усе суєта, окрім золотистої чашечки кави.
- Г** Ночвами море не перепливеш.
- Д** Наступає ніжно на траву скромна по-жіночому бджола.

III рівень

Прочитайте текст і виконайте завдання 20–23 до нього

(1) Осінні світанки тривалі, *не/кванливі*. (2) Сонце, знаючи, що тепла принесе *не/багато*, не поспішає показатися на людські очі. (3) Спочатку окреслить неозорі небесні володіння сірими мечами, а потім уже явить світові своє *не/абияк* змарніле обличчя. (4) Осінне

Контрольна робота №4
з навчальної дисципліни «Українська мова та література»

I. Українська література

1. Назвати автора твору.

- 1) «Тіні забутих предків» – _____
- 2) «Енеїда» — _____
- 3) «Лісова пісня» — _____
- 4) «Повість минулих літ» — _____
- 5) «Чари ночі» — _____
- 6) «За світ встали козаченьки.» — _____

2. Кому з літературних героїв належать ці слова? (вказати літературного героя, назву твору та автора)

- 1) «Краще жить на світі щасливим мужиком, ніж нещасним паном – це всяке знає.»

- 2) «Не зневажай душі своєї цвіту...» _____

- 3) «Се на мене любов напала, а матуся казала, що любов - як сон: ні заіси, ні заспиш, і що робиш, не знаєш, мов вві сні. Борони Мати Божа, щоб я гіршого чого не зробила!»

- 4) «Коли я буду вибирать собі дівчину, то візьму гарну, як квіточка, червону, як калина в лузі, а тиху, як тихе літо». _____

- 5) «Хто скаже, що я чоловіка вбив?... Може, вони на своїм віку десятки, сотні на той світ позагонили... А тепер шкода: нема волі?... Тепер завадило — усі рівні?... Я людям служу... мене люди вибрали... мене люди й скинуть!» _____

3. Назвати жанр твору.

- 1) «Тіні забутих предків» – _____
- 2) «Чорна рада» — _____
- 3) «Лісова пісня» — _____
- 4) «Кавказ» - _____
- 5) «Intermezzo» — _____
- 6) «І мертвим, і живим...» — _____

4. Визначити художній засіб

*«Настане суд, заговорять
І Дніпро, і гори» (_____).*

З якого твору цей уривок? (_____).

5. Визначити вид римування.

*« Я на вбогім сумнім перелозі
Буду сіять барвисті квітки,
Буду сіять квітки на морозі,
Буду лить на них сльози гіркі». (_____).*

З якого твору цей уривок? (_____).

II. Українська мова

2.1. Установіть відповідність між реченнями та їх типами:

2.1.1.

1 складносурядне	А Розумію: це щастя, але, знаєш, воно не для мене (І. гнатюк).
2 складнопідрядне	Б Ніч за вікном та не хочеться спати (В. Кашченко).
3 безсполучникове	В Вулиця стає загадковою, вулиця стає фантастичною, вулиці вже немає, вона була колись (М. Подолян).
4 складне з різними видами зв'язку	Г Користуючись теплом, старі жінки і чоловіки сиділи коло воріт на лавах, плетучи тиху розмову (Б. Лепкий).
Д Мені сниться холодний сон, що навколо вічні льоди, крижаний зимовий полон (Б. Чепурко).

2.1.2.

1 складносурядне	А Ті, хто плывуть за мною, будуть чути: над нами з радості ангели схлипнуть (В. Китайгородська).
2 складнопідрядне	Б Тоді лиш пізнається цінність часу, коли він втрачений (Г. Сковорода).
3 безсполучникове	В І серцю дано не бідніти, і думам не дано всихать (М. Стельмах).
4 складне з різними видами зв'язку	Г Зустрівшись тут несподівано, хлопці зніжковіли і, привітавшись, зайшли до хати разом (В. Козаченко).
Д Поспішайте творити добро на землі, щирі шану знаходить людська доброта .

2.2. З'ясуйте, якою частиною мови є кожне з виділених слів (цифра в дужках позначає наступне слово):

2.2.1. (1)*Перепрошую*, історія України та (2)*її* культури (3)*більш* цензурована, (4)*як* написана.

А займенник	1 –
Б прислівник	2 –
В сполучник	3 –
Г частка	4 –
Д вигук	

2.2.2. Робінзон створював з (1)*нічого* – і створив світ. (2)*Манілов* бачив ідеал у хмарах – і жив, провалюючись у (3)*неосяжне* свинство. Запитаймо себе: (4)*на* кого ми більше схожі?

А іменник	1 –
Б прикметник	2 –
В займенник	3 –
Г дієприкметник (форма дієслова)	4 –
Д прийменник	

2.3. З'ясуйте вид односкладних речень.

Односкладне речення

- 1 означено-особове
- 2 неозначено-особове

Приклад

- А Журбою поля не виореш.
- Б Цього літа градом побило врожай.

- 3 узагальнено-особове
- 4 безособове

- В Пахощі весняного луку.
- Г Покремсали життя моє на частки.
- Д Люблю чернігівську дорогу – весною, влітку, восени.

2.4. Установіть відповідність

Відокремлений член речення

- 1 обставина
- 2 додаток
- 3 означення
- 4 прикладка (різновид означення)

Приклад

- А Божий світ, оповитий красою, задрімав у легенькому сні.
- Б Високих зір тополі не дістануть, але ростуть у небо крізь віки.
- В Солодкою стрілою пізній цвіт, скрадаючися, приморозок ранить.
- Г Озброєні діти Залізнякові, ми пройдем шляхами при стиглому житі.
- Д Не повертайтеся на круги своя: нічого це, крім болю, не приносить.

2.5. Установіть відповідність

Характеристика речення

- 1 складносурядне
- 2 складнопірядне
- 3 безсполучникове
- 4 складне з різними видами зв'язку

Приклад

- А Праворуч, позначаючи обрій, порскають іскрами вогненні острівки – то горять селища.
- Б Якщо журавлі пізніше звичайного відлітають у вирій та ще й при західному вітрі, то зима запізниться.
- В То хмара затягне все небо аж до горизонту, то сонце сховається за високими гірськими вершинами.
- Г Береги річки положисті, з великими піщаними плесами, з рідкими кущиками верболозу, нагадували мальовничі акварелі Левітана.
- Д Сонце і повітря лоскочуть щоки, а зелень ялинкових гілок виглядає з-під снігу так свіжо, що, здається, надворі стоїть весна.

2.6. Зробити повний синтаксичний розбір речення.

